

**CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU**
2043, mun.Chișinău, str.Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail:
cac@justice.md



**АПЕЛЛЯЦИОННАЯ ПАЛАТА
КИШИНЭУ**
2043, мун. Кишинэу, ул. Теилор
4,
www.instante.justice.md; e-mail:
cac@justice.md

Dosar nr. 3a-476/18
Data expedierii: 16.11.2018

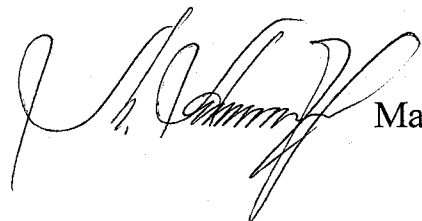
Destinatar: Curtea Constituțională a RM
mun.Chișinau, str.Alexandru Lăpușneanu 28

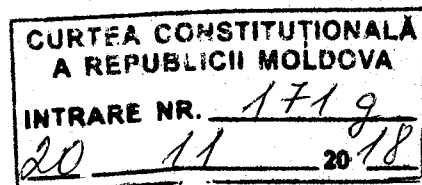
Prin prezenta, Curtea de Apel Chișinău, Vă expediază încheierea din 01.11.2018 și sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.217 alin (1) Cod civil, înaintată de către reprezentantul apelantei / intimății S.R.L. „Clasic” S.V., avocatul Gheorghe Malic, în cadrul examinării cauzei civile la cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. „Agropiese T.G.R. Grup” către Î.S. „Cadastru”, intervenienți accesorii S.R.L. „Clasic” S.V., S.R.L. „Easy Leasing” privind contestarea actului administrativ.

Anexa:

- copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 01.11.2018 (2 file);
- sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate (10 file).

Cu respect,
Judecătorul Curții de Apel Chișinău


Marina Anton



SESIZARE

în baza art.135 alin. (l) lit. a) și g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII:

1. Societatea comercială "CLASIC SV" S.R.L.
2. Director – Oleg GONȚA
3. Adresa MD-2020, Republica Moldova, mun. Chișinău, stradela Studenților, nr. 2/4/A, oficiul 117
4. ☎ GSM 0-79771111
5. Numele și prenumele reprezentantului: avocatul Gheorghe MALIC
6. Ocupația reprezentantului: Avocat
7. Adresa reprezentantului pentru corespondență: mun. Chișinău, str. Șciusev, 41 „B”
8. ☎ GSM 0-691-83-702, e-mail: gmal64@mail.ru.

II. OBIECTUL SESIZĂRII:

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare verificarea constituționalității sintagmei, *Instanța de judecată o invocă din oficiu* din alin. (1) art. 217 Cod civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002 (Publicat la 22.06.2002 în Monitorul Oficial Nr. 82-86, art nr. 661) cu modificările ulterioare, în sensul corespunderii acesteia cu articolele 4, 23, 46, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

III. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI EXAMINATE DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

1. La 23.06.2017, reclamanta Î.M. "Agropiese TGR Group" S.R.L. a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Cadastru” (ulterior înlocuită cu succesorul ei în drepturi Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”), intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „Clasic SV” și Societatea cu Răspundere Limitată „Easy Leasing”, cu privire la contestarea actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată.

1.2. Obiectul material al cererii de chemare în judecată a fost preținseledecizii ale Întreprinderii de Stat „Cadastru” din 15.07.2016 și respectiv, din 28.09.2016, privind intabularea dreptului de proprietate asupra construcției comerciale cu nr. cadastral 0100117.158.05, amplasată în mun. Chișinău, sect. Botanica, șos. Muncești, 271, initial, pe numele Societății cu Răspundere Limitată „Clasic SV”, apoi, după comercializarea acestui magazin, deja pe numele cumparatorului, Societatea cu Răspundere Limitată „Easy Leasing”.

1.3. Ne referim la preținsele decizii, deoarece în speță nu a fost adoptată o oarecare decizie, pentru că conform legii în cazul, în care se admite cererea solicitantului de intabulare, nu se adopta o careva decizie, ci are loc doar propriu lucrul pur tehnic de înregistrare, și deopotrivă, o decizie se adopta doar cind se refuza intabularea, astfel fiind asigurată posibilitatea contestării refuzului de catre solicitant.

1.4. În motivarea acțiunii, reclamanta SRL „Agropiese TGR Grup” a indicat că, în urma concursului public organizat de Agenția Proprietății Publice cumpărat Complexul patrimonial unic - ÎS “Moldagroteh”, amplasat în mun. Chișinău, șos. Muncești, 271 conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 8716 din 19.10.2011.

1.5. Ulterior, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 3331 din 06.06.2012, SRL „Agropiese TGR Grup” a cumpărat și terenul aferent complexului patrimonial din mun. Chișinău, șos. Muncești, 271. Ambele contracte au fost înregistrate la ÎS “Cadastru”, filiala OCT Chișinău la data de 21.10.2011 și, respectiv la data de 08.06.2012.

2. La rândul său, Societatea comercială “Clasic SV” S.R.L., care în proces a fost atrasa în calitate de interveniente accesorii și nu de pârât, susține că în anii 1999-2000, arenda spațiu în clădirea de oficii ale ÎS ARCA MOLDOVEI din mun. Chișinău, str. Muncești, 271, viitoarea ÎS „MOLDAGROTEH”.

2.1. În același timp, a apărut ideea realizării unui proiect comun publico-privat între “CLASIC SV” SRL și ÎS ARCA MOLDOVEI, în scopul creării unui punct comercial comun, fiind încheiate două contracte, **Contractul de activitate în comun nr. 48 din 29.11.2000**, prin care Părțile s-au obligat să depună eforturi comune în vederea dezvoltării sectorului agro-industrial prin construirea unui magazin specializat de o suprafață de 60m², și al doilea, **Contractul de arendă nr. 49 din 29.11.2000** a terenului aferent ÎS ARCA MOLDOVEI din mun. Chișinău, str. Muncești, 271 pentru construcția unui mic magazin cu oficiu de 60 m².

2.2. Pe parcurs, ÎS ARCA MOLDOVEI a ieșit din proiectul comun publico-privat cu "CLASIC SV" SRL și ca urmare, ultima din surse proprii a construit magazinul specializat cu o suprafață finală de 67,60 m², de pe adresa mun. Chișinău, str. Muncești nr. 271, lit. A3, însă pe care l-adat în exploatare mult mai târziu în baza Procesului verbal de recepție finală nr. 05 din 24.01.2008, întocmit de comisia compusa din serviciile specializate ale Primăriei mun. Chisinau.

2.3. Procesul verbal de recepție finală nr. 05 din 24.01.2008, care certifică dreptul de proprietate asupra construcției comerciale cu nr. cadastral 0100117.158.05, amplasată în mun. Chișinău, sect. Botanica, șos. Muncești, 271, pe numele Societății cu Răspundere Limitată „Clasic SV” a fost înregistrat la 15.07.2016 de către Întreprinderea de Stat „Cadastru”.

2.4. La 22.09.2016 între SRL „Clasic SV” și SRL „Easy Leasing” a fost încheiat contractul nr. 10626 de vânzare-cumpărare, prin care construcția comercială cu nr. cadastral 0100117.158.05, amplasată în mun. Chișinău, sect. Botanica, șos. Muncești, 271, a trecut în proprietatea SRL „Easy Leasing”, ulterior fiind înregistrat dreptul de proprietate a acesteia.

3. În așa mod, pe terenul aferent complexului patrimonial din mun. Chișinău, șos. Muncești, 271, privatizat în condițiile expuse în punctele 1.4. și 1.5., este amplasată construcția comercială cu nr. cadastral 0100117.158.05, ce la data inițierii litigiului și la moment, aparține SRL „Easy Leasing”.

3.1. Pe de altă parte, reclamanta Î.M. "Agropiese TGR Group" S.R.L., pretinde că ar fi privatizat, inclusiv și construcția comercială cu nr. cadastral 0100117.158.05, ce aparține SRL „Easy Leasing”, deși vinzatorul în contractele de privatizare, Agenția Proprietății Publice, are o poziție nu prea clară, dar mai mult se înclină pe poziția, ca magazinul în referință, nu a fost obiectul privatizării.

4. Este de menționat, ca încă pînă la inițierea litigiului în referință, în procedura Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, se află cauza civilă de contencios administrativ, inițiată mai înainte, la data de 25 mai 2017 la cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „EASY LEASING” și „CLASIC SV” SRL împotriva Agenției Proprietății Publice și SRL „AGROPIESE TGR GROUP”, în cadrul căreia s-a solicitat asigurarea accesului la informație și s-au contestat mai multe acte administrative, realizate în dosarul de privatizare, expuse în punctele 1.4. și 1.5., a complexului ÎS „MOLDAGROTEH”, fiind pusă la îndoială legalitatea obținerii pretinsei proprietăți de către SRL „AGROPIESE TGR GROUP”, care prin susținerea organelor de drept, inclusiv reprezentanți ai Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, au inventat o pretinsă sustragere a magazinului cu pricina, care nici odată nu a aparținut ÎS ARCA MOLDOVEI și nici ÎS “Moldagroteh”, fiind incontestabil faptul, că a fost construit anume de către CLASIC SV SRL.

4.1. Deși aceste două litigii, indicate în punctele 1 și 4 sunt conexe și nu pot fi soluționate separat, prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Central din 01 decembrie 2017, a fost respinsă cererea din 4 octombrie 2017 depusă de „CLASIC SV” SRL, privind conexarea acestor pricini civile, încheiere care a fost atacată cu recurs, însă instanța de fond, nu a dat curs cererii de recurs și ulterior, la 26 ianuarie 2018 a soluționat litigiul vizat.

5. Astfel, la 26 ianuarie 2018 a fost pronunțat dispozitivul Hotărîrii judecătorei Chisinau, sediul Botanica, prin care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă Societatea cu Răspundere Limitată „Agropiese TGR Grup” împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „Clasic SV” și Societatea cu Răspundere Limitată „Easy Leasing” cu privire la contestarea actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată.

5.1. Instanța a dispus, că se anulează decizia Întreprinderii de Stat „Cadastru” (în prezent Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”) din 15.07.2016, privind intabularea dreptului de proprietate asupra construcției comerciale cu nr. cadastral 0100117.158.05, amplasată în mun. Chișinău, sect. Botanica, șos. Muncești, 271, pe numele Societății cu Răspundere Limitată „Clasic SV”. La fel, s-a dispus că se anulează decizia Întreprinderii de Stat „Cadastru” din 29.08.2016, privind intabularea dreptului de proprietate asupra construcției comerciale cu nr. cadastral 0100117.158.05, amplasată în mun. Chișinău, sect. Botanica, șos. Muncești, 271, pe numele Societății cu Răspundere Limitată „Easy Leasing”.

5.2. În același timp, s-a dispus, că se obligă Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” să rectifice prin radieră înscrisurile din Registrul bunurilor imobile, privind drepturile reale ale Societății cu Răspundere Limitată „Easy Leasing” și Societății cu Răspundere Limitată „Clasic SV” asupra construcției comerciale cu nr. Cadastral 0100117.158.05, amplasată în mun. Chișinău, sect. Botanica, șos. Muncești, 271.

6. Hotărîrea în cauză a fost contestată de către Societățile cu Răspundere Limitată „Easy Leasing” și „Clasic SV”, ultima invocând ilegalitatea acesteia, pentru că **circumstanțele importante pentru** soluționarea pricinii, pe care prima instanță le consideră constatate, **nu au fost dovedite** cu probe pertinente, concludente, veridice și suficiente, de către reclamant, care în cazul dat special a inventat și a depus pretinsa acțiune în procedura de contencios administrativ,

pentru a depasi prezumtiile stabilită de art. 497 Cod civil, coform căreia, înscrierile făcute în registrul bunurilor imobile **se prezumă autentice și complete** pînă la proba contrară. Conținutul registrului **este considerat autentic în favoarea celui care a dobîndit prin act juridic un drept de la o persoană, dacă dreptul** era înscris în registru în numele persoanei.

7. **În asa mod**, pendinte pe rolul **Colegiului Civil si de Contencios Administrativ al Curții de Apel Chișinău**, se afla dosarul nr. 02-3a-6016-07032018, inițiat la cererile de apel mentionate in punctul precedent, in legatura cu care se initiaza prezenta sesizare de neconstituționalitate.

8. **Este de mentionat**, că mai multe circumstante de fapt si de drept nu au fost abordate si contestate de către reclamanti și instanță, in particular, sunt circumstante obiective și incontestabile, atît **contractele de activitate în comun nr. 48 din 29.11.2000, și de arendă nr. 49 din 29.11.2000, încheiate între ÎS ARCA MOLDOVEI și "CLASIC SV" SRL**, cît și faptul constructiei de catre unltima a magazinului specializat cu o suprafată finală de de 67, 60 m², **acestea fiind fapte reale, în vigoare pina la moment, nu sunt anulate sau incetate si nu sunt declarate nule, or nici nu sunt** lovite de nulitate, deși s-a încercat a le declara nule, oricum procesul nu a fost dus pina la sfirsit; astfel pe de o parte, **au fost recunoscute**, inclusiv de catre ÎS „MOLDAGROTEH”, precum si de catre SRL „AGROPIESE TGR GROUP”.

8.1. Un alt **fapt incontestabile**este, că la momentul privatizarii, problema arendei unei parti a terenului privatizata în condițiile expuse in punctele 1.4. si 1.5., **era în litigiu** în cauza civilă-dosarul nr. 2e-6164/11, la actiunea ÎS „MOLDAGROTEH” către "CLASIC SV" SRL, privind declararea nulității absolute a actului juridic, rezilierea contractului de arendă nr. 49 din 29.11.2000, **cerere care a fost inițiată în februarie 2011**, fiind scoasă de pe rol la data de 11.10.2013, **fapte cu caracter de lucru judecat**, constatate prin Încheierile Judecatoriei Economice decircumscripție din 22.02.2011 si judecătoriei Grigoriopol din 25 octombrie 2013, dosarul nr. 2e-178/2013, la **care au participat aceleasi persoane**, respectiv, **odata fiind constatate aceste fapte juridice**, printr-o hotarire judiciara definitiva, **nu mai este necesar a fi dovedite repetat**.

8.2. Un **alt fapt juridic incontestabil este**, ca urmare a contractului **de activitate în comun nr. 48 din 29.11.2000**, SRL „Clasic SV” **singura a construit** magazinul vizat, anexa lit. A3, confrom datelor organului cadastral, cu suprafata de 67, 60 m.p. pe adresa din șos. Muncești 271, mun. Chișinău și la momentul privatizarii, în condițiile expuse in punctele 1.4. si 1.5., acest bun imobil fizic era pe terenul privatizat si vinzatorul în contractele de privatizare, nu avea careva acte de provenienta, și nu s-a considerat a fi proprietar.

8.3. La fel este un lucru evident si Procesul verbal de recepție **finala nr. 05 din 24.01.2008**, care certifică recepția anexei la construcția vizată, acesta **nu a fost contestat de nimeni, fiind un act juridic, ce determina proprietatea magazinului în pretinsul litigiu**.

9. **În pofida celor relatate**, desi reclamanta nu a abordat problema nulității *contractului nr. 10626 din 22.09.2016 de vânzare-cumpărare încheiat între SRL „Clasic SV” și SRL „Easy Leasing”*, si desi Societatile cu Răspundere Limitată „Easy Leasing” și „Clasic SV”, nu aveau calitatea de pirit, totusi în continutul părții descriptive sau motivatoare a Hotărîrii judecătoriei Chisinau, sediul Botanica, printre altele, instanta de fond specifica, că:

-conform art. 220 alin. (1-2) Cod civil, actul juridic sau clauza, care contravin normelor imperative sînt nule, dacă legea nu prevede altfel. Actul juridic sau clauza, care contravin ordinii publice sau bunelor moravuri sînt nule. Potrivit art. 217 alin. (1) Cod civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană, care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu. Avînd în vedere normele legale enunțate, cît și faptul că decizia ÎS „Cadastru” (în prezent IP „Agenția Servicii Publice”) din 15.07.2016, privind intabularea dreptului de proprietate asupra construcției comerciale cu nr. cadastral 0100117.158.05, amplasată în mun. Chișinău, sect. Botanica, șos. Muncesti, 271, pe numele

SRL „Clasic SV” a fost luată cu încălcarea prevederilor legale, instanța constată, că în prezenta speță există temeieri dedeclarare a nulității absolute a contractului nr. 10626 din 22.09.2016 devînzare-cumpărare încheiat între SRL „Clasic SV” și SRL „Easy Leasing” abunului mai sus indicat, or acesta contravine prevederilor Codului civil, acest constituind un act juridic subsecvent actului juridic anulat, prin care au fost înregistrate drepturile reale a SRL „Clasic SV” asupra bunului mai sus enunțat, pe cale de consecință ultima nu deținea nici un drept de înstrăinare a bunului dat în favoarea SRL „Easy Leasing”.

La caz, instanța nu poate reține argumentele și onscrisurile prezentate dereprezentanții intervenientului accesoriu SRL „Clasic SV” on susținerea dobondiri dreptului de proprietate asupra construcției comerciale cu nr. cadastral 0100117.158.05, amplasată în mun. Chișinău, sect. Botanica, șos. Muncesti, 271, or obiectul conform art. 321 alin. (2) Cod civil, în cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobîndește la data înscrierii în registrul bunurilor imobile, cu excepțiile prevăzute de lege, iar în speță instanța areținut nulitatea intabulării dreptului de proprietate asupra bunului în speță.

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

10. În viziunea autorului sesizării, cât conceptual, atât și sintagma contestată în mod separat vine în contradicție cu normele constituționale, și nu suportă testul de proporționalitate, or, aplicarea de către instanța de fond a sintagmei contestate, *Instanța de judecată o invocă din oficiu* din alin. (1) art. 217 Cod civil al Republicii Moldova, a fost atit de imprevizibilă, încit trezește un sir de dubii, neclarități și incertitudini privind constituționalitatea acesteia, ca poate componenta a legii vizate, fapt care, în viziunea autorului sesizării, vine în contradicție articolele 4, 23, 46, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

10.1. În primul rind, să impune a porni de la semnificația cuvintului a invoca, care conform DEX-ului înseamnă:

- 1) A chema în ajutor, de obicei o divinitate;
- 2) A cita ceva în favoarea sa;
- 3) A se referi la ceva, ce poate servi ca argument în susținerea unei afirmații.

10.2. În context ar rezulta, ca *Instanța de judecată din oficiu invocă* nulitatea absolută a actului juridic, acesta fiind o divinitate, care poate fi citată în favoarea sa (a instanței-n.m.), pentru ca nulitatea absolută, să servească ca argument în susținerea unei afirmații (a instanței-n.m.), respectiv este evident că instanța, în aceste sensuri se transformă într-o ghicitoare, care pretinde sau utilizează ceva, adică nulitatea absolută, ca și o divinitate, anume în favoarea sa are necesitatea sa, a invoca, mai aproape în rusa ar fi, звать, умолять, просить, ca și la *William Shakespeare*,... Зову я смерть. Мне видеть нестерпимо...

10.3. Pentru claritate se impune a reproduce în întregime sau sistemic art. 217 Cod civil, care conține, citiți parți de procedura, atit și materială, or:

Articolul 217. Nulitatea absolută a actului juridic

(1) *Nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual.*
Instanța de judecată o invocă din oficiu.

(2) *Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părți a actului lovit de nulitate.*

(3) *Acțiunea în constatarea nulității absolute este imprescriptibilă.*

10.4. Deci, în primul rind, este necesar a trece în evidența imprevizibilitatea legii contestate, care nu stabilește expres și nu delimitează, proporțiile competenței instanței, una de a invoca din oficiu nulitatea absolută a actului juridic. Și a doua, dreptul instanței, de a decide/constata din oficiu nulitatea absolută a actului juridic.

10.5. Nu este clar, dacă instanța ar fi abilitată de a decide/constata, ca atare, din oficiu, fără ca pasibila nulitate, anterior să fie invocată de cineva, și în al doilea, dreptul de a decide/constata, fără a invoca macar și instanța, din oficiu, în prealabil în fața partilor, mai cu seama în fața persoanelor interesate, drepturile cărora pot fi afectate prin nulitatea actului juridic și, ca urmare acestea să poată să se pronunțe, în prealabil, ca acestea să poată prezenta probe în apărare, ca acestea să cunoască în prealabil, și previzibil, că ca atare, instanța ar putea să invoce, în camera de consiliu, din oficiu să decidă/constate, tot acolo, privind nulitatea proprietății sale?

10.6. Deci, legea nu da o claritate și un răspuns nici la întrebarea, dacă are oare dreptul instanța pe lângă faptul că invocă nulitatea absolută din oficiu, să și decidă/constate și să declare, din oficiu, nulitatea absolută a actului juridic, în camera de deliberare, fără ca să fie abordată anterior această problemă în fața partilor, astfel încit acestea să se expună asupra drepturilor și obligațiilor sale, care deriva din actul juridic, inclusiv, ca și în speta, în cazul în care aceasta este însoțită de declararea nulității contractului de vânzare cumpărare, de fapt exproprierea proprietății, sub aspectul art. 46 din Constituție?

10.7. Legea contestată este imprevizibilă și pentru că nu dă un răspuns nici la întrebarea, dacă instanța de judecată, ar avea dreptul doar să invoce din oficiu nulitatea absolută a actului juridic, și dacă pentru a decide/constata nulitatea absolută a actului juridic, atunci, cine, instantă din oficiu sau persoana interesată, urmează să formuleze acțiunea în constatarea nulității absolute, ce derivă din alin. (3) art. 217 Cod civil, referitor la faptul că acțiunea în constatarea nulității absolute a actului juridic, care în virtutea imperativelor legale, este imprescriptibilă.

10.8. Este imprescriptibilă, însă obligatoriu trebuie să fie formulate, clar și expres, de altfel nu este o acțiune și nu are ce să fie imprescriptibil, or mai apare întrebarea, dacă tot aceiași instanța de judecată, judecător unipersonal, sau complet, care are dreptul doar să invoce din oficiu nulitatea absolută a actului juridic, și tot acea instanță ar fi în drept și să decidă/constate nulitatea absolută a actului juridic, mai cu seama din oficiu, și dacă acest pretins drept ar fi compatibil cu dreptul, la un proces echitabil, al părții interesate, mai cu seama ca și în speta cind persoana, sub aspectul pretinsului nulității absolute, risca a fi privată de proprietatea sa, obținută în limitele legii și cu titlu oneros.

10.9. Formula legală criticată și consecințele dispuse de către instanța din oficiu, care a "invocat din oficiu" acțiunea în constatarea nulității absolute a contractului vizat, aceasta ar însemna ca instanța, volens nolens, să transformat în parte a procesului, și tot ea decide, rezultind ca este afectat principiul unanim recunoscut al dreptului internațional, nemo iudex in causa sua (nimeni nu este judecător în propriul său proces), menționat în pct. 27 al Deciziei Curții Constituționale a Republicii Moldova nr.13 din 09.02.2018 de inadmisibilitate a sesizării nr. 7g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 34 alin. (4) din Codul de procedură penală

(recuzarea repetată), or, ar fi firesc, că judecătorul care a invocat *din oficiu nulitatea absolută* a actului juridic, astfel ar fi formulat tot din oficiu și acțiunea în constatare a nulității absolute a actului juridic, ar fi ținut să respecte principiul ***nemo iudex in causa sua (nimeni nu este judecător în propriul său proces)***, nefiind în drept, tot el să decidă/constate ***nulitatea*** absolută a actului juridic, mai cu seama din oficiu.

10.10. Cu alte cuvinte legea criticată, nefiind clară și previzibilă, nici nu acorda suficiente garanții contra arbitrarului pentru că, dacă Instanța de judecată având conform legii, doar dreptul de a ***invoca*** din oficiu, tot ea însuși este imprezicibilă și dreptul să decidă/constate și să declare, din oficiu, nulitatea absolută a actului juridic, și nu într-un proces echitabil, astfel încât partea interesată să poată, în prealabil, contesta și supune dezbaterilor în contradictoriu, precum să prezinte și probe în apărarea drepturilor și intereselor sale, aceasta pentru că instanța ar fi imprezicibilă abilitată, cită a ***invocat*** din oficiu nulitatea absolută a actului juridic, precum a și să decidă/constate ***nulitatea*** absolută a actului juridic, și nu în cadrul procesului cu participarea activă a părților, ci doar în camera de deliberare, fără participarea părților. Astfel grav fiind afectat procesul echitabil.

10.11. Tot aici, este necesar a menționa, că urmare a neclarității legii, în practica judiciară se interpretează extensiv defavorabil și imprezicibil institutul nulității absolute a actului juridic, inclusiv se considera ca nulitate absolută și art. 226 Cod civil, cînd se referă la tranzacțiile de proporții, ale societăților pe acțiuni sau cu răspundere limitată, deși din lege se vede, că actul juridic..., doar poate fi declarat nul numai în cazul în care...

11. Norma contestată nu vine în corelație nici cu definiția de bază, prevăzută la alin. (1) art. 216 Cod civil, conform căreia, actul juridic este *nul în temeiurile prevăzute de prezentul cod*, respectiv, dacă ar fi să ținem cont de această definiție imperativă, pentru nulitatea absolută, atunci cînd expres, imperativ și fără variante, prezentul cod, prevede această consecință juridică, atunci ar fi de prisos, și fără sens, prevederile alineatelor (1) și (3) art. 217 Cod civil, **referitoare la ipotezele, ca nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu.** Că *acțiunea în constatare a nulității absolute*, este imprescriptibilă, de altfel, dacă prezentul cod, nu și alte legi, sau cu atît mai mult acte normative, prevede, expres, imperativ și fără variante, consecința nulității actului juridic, atunci nu mai poate fi vorba de persoane interesate, de *un interes născut și actual*, de necesitatea de a face o *acțiune în constatare a nulității absolute*, pentru că logic legea ar determina, dedrept consecința, și oricare ar putea să facă referire la aceasta, fără o oarecare acțiune, fără o oarecare *constatare* de către un organ sau instanța a faptului *nulității absolute*, acesta fiind o consecință de drept, înafara voinței cuiva, înafara acțiunii cuiva, înafara constatării de către cineva, înafara de invocarea cuiva, inclusiv a instanței de judecată, or în acesta caz, instanța nu doar ar putea invoca, pentru că a invoca înseamnă a pune problema față de cineva, urmînd ca cineva să se pronunțe, sau să se expună, respectiv adecvat ar fi să facă referire la lege și la consecința nulității, ceea ce rezultă din varianta rusă a textului legii.

11.1. Sintagma contestată este imprezicibilă și sterilă în sistemul de drept, și pentru că nu are nici o normă corespunzătoare, de dezvoltare, sau concretizare, mai cu seama de procedura, privind modalitatea de invocare (în varianta rusă de a face referire-n.m.), aceasta are și sensuri diferite, unul în varianta din limba rusă și cu totul altul, în limba de stat, deși este evident, că textul autentic și original, este cel în limba de stat, cel rus fiind doar o traducere autentică.

11.2. Dacă din limba rusă, să traduci direct în limba de stat, Судебная инстанция ссылается (face referire-n.m.) на ничтожность сделки по собственной инициативе, atunci este evident că în varianta rusă, instanța nu doar ar putea să ***invoce***, dar ar putea și să facă referire, respectiv pe lingă faptul că în două limbi în traduceri oficiale, avem de înțeles două sensuri diferite, nu este clar și previzibil, cum adică, să facă referire, dar cine ar putea să decida sau așa cum rezultă din alineatul (3) art. 217 Cod civil, cine ar putea să constate nulitatea absolută, dacă la propriu acțiunea în constatare a nulității absolute este invocată de către instanța de judecată, *din oficiu*? Tot instanța, sau divinitatea?

11.3. Neclaritatea și imprezicibilitatea legii, mai cu seama urmare a cuvîntului inadecvat, a ***invoca*** (nulitatea absolută-n.m.), folosit în sintagma contestată, rezultă din faptul, că în varianta în limba română a alin. (1) art. 217 Cod civil, cuvîntul a ***invoca*** (nulitatea absolută-n.m.), se utilizează în ambele propoziții, pe cînd în limba rusă, acest cuvînt, într-un loc, se traduce ca și ***Требование*** (опризнании ничтожности), în altul, ca și ***ссылка*** (ничтожность сделки)?

12. Cea mai gravă consecință a imprezicibilității legii este aplicată în speță, pentru că deși reclamanta sau altcineva, nu a abordat nici direct și nici indirect, problema nulității contractului nr. 10626 din 22.09.2016 de vânzare-cumpărare a încheiat între SRL „Clasic SV” și SRL „Easy Leasing”, prin care s-a obținut un drept de proprietate, instanța la pus la îndoială din oficiu, și astfel ar rezulta că a expropriat partea interesată de bunul obținut, astfel a afectat dreptul de proprietate, garantat de art. 46 din Constituție, art. 1 din Protocolul Adițional la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

12.1. Însă chiar și așa, nu a expus clar, dacă a constatat oare instanța faptul, că acest contract ar fi lovit de nulitate absolută, sau pur și simplu, ca ar putea fi lovit de nulitate absolută?

12.2. Dacă la concret, instanța la general doar a specificat, precum că *Avînd în vedere faptul că decizia OS „Cadastru” din 15.07.2016, privind intabularea dreptului de proprietate asupra construcției comerciale cu nr.*

cadastral 0100117.158.05, amplasată în mun. Chișinău, sect. Botanica, șos. Muncești, 271, pe numele SRL „Clasic SV” a fost luată cu încălcarea prevederilor legale, instanța constată, că în prezenta speță există temeieri de declarare a nulității absolute a contractului nr. 10626 din 22.09.2016 de vânzare-cumpărare a încheiat între SRL „Clasic SV” și SRL „Easy Leasing” a bunului mai sus indicat, or aceasta contravine prevederilor Codului civil, aceasta constituind un act juridic subsecvent actului **juridic anulat**, prin care au fost înregistrate drepturile reale a SRL „Clasic SV” asupra bunului mai sus enunțat, pe cale de consecință ultima nu deținea nici un drept de înstrăinare a bunului dat în favoarea SRL „Easy Leasing”.

12.3. O super ”deducție”, ”...există temeieri de declarare a nulității absolute a contractului nr. 10626 din 22.09.2016...” , de declarare, dar cine o sa declare si cind???, este oare aceasta o invocare a nulității absolute, cu atit mai mult cind judecatorul deduce, ca acest contract ar ”contravine prevederilor Codului civil”, concret, carei norme exprese, care ar prescrie, expres, imperativ si fără variante, ca contractul ar fi nul în temeierile prevăzute de prezentul cod, care anume, temeieri, prevazute de care norme, la concret si nu la general????? Ceea ce si face imprevizibilă norma în sistem.

12.4. Neclar este, că instanța în speță, din oficiu doar considera, ca: există temeieri de declarare (nu invoca, nu constată si nu declara nulitatea-n.m.) a nulității absolute a contractului nr. 10626 din 22.09.2016, precum că acesta ar contravine prevederilor Codului civil si ar constitui un act juridic subsecvent actului juridic anulat??? În context este necesar a tine cont de diferenta in timp, cind are loc anularea primului pretins act, si de cind ar surveni nulitatea absolută a celui de al doilea.

12.5. Important este că doctrinar si din definitia prevazuta de art. 216 Cod civil, nulitatea absolută ar putea surveni doar în virtutea unui temei prevăzut expres de prezentul cod, în speță ”instanța a invocat, a constatat, sau a declarat nulitatea absolute?”, fie ca contractul ar putea fi lovit de nulitate absoluta doar în virtutea faptului ca este subsecvent actului juridic anulat, ceea ce in sineconstituie o absurditate juridical.Dealtfel, se intreaba in baza careinorme, actul juridic subsecvent actului juridic anulat, ca si nulitate relativă, de la sine ar genera nulitatea deja absolută a altor acte juridice(contractului nr. 10626 din 22.09.2016)?

12.6. Legea vizata este imprevizibilă si nu acorda careva garantii contra abuzului, chiar pentru simplul motiv ca nu da raspuns univoc la toate aceste intrebari si modelari, la care ne referim în aceasta sesizare.

12.7. Norma contestata în ansamblu nu acorda o claritate nici sub aspectul actului juridic consumat, si nici cu referire la situațiile deja constatate de catre Curtea Constituțională, care în virtutea Hotărârii din 8 decembrie 2015 pentru controlul constituționalității Hotărârii Parlamentului nr. 224 din 3 decembrie 2015, privind abrogarea hotărârilor Parlamentului, privind desemnarea unor directori ai Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementarea în Energetică (Sesizarea 53a/2015), a specificat, că principiul preeminenței dreptului, caracteristic unui stat de drept, consacrat de art. 1 alin. (3) din Constituție, **impune obligația respectării legii**, inclusiv de către cel, care a edictat-o.

12.8. Dacă la caz, conform constatărilor Curții Constituționale, **actul juridic consumat nu este susceptibil de abrogare (modificare in parte-n.m.), cu excepția constatării** de către instanța competentă, în cadrul controlului respectiv, a unor vicii fundamentale, care afectează însăși validitatea actului, rezultind că **actul juridic, mai cu seama, contractul nr. 10626 din 22.09.2016 prin care SRL „Easy Leasing” a obtinut in proprietate bunul mentionat, inclusiv pretinsa decizie a Întreprinderii de Stat „Cadastru” din 15.07.2016, care nu a existat ca si act juridic material, precum și inscrierile cindva facute, ce tin de Societatea cu Răspundere Limitată „Clasic SV” asupra construcției comerciale cu nr. Cadastral 0100117.158.05, nu puteau fi anulate**, cu atit mai mult, dupa consumarea fizica a sa, cel puțin pentru **că nu mai existau fizic si instanța nu avea ce anula**. Or, Curtea Constituțională evidentiază, că o **procedură de anularea unor acte consumate nu este și nici nu poate fi** prevăzută, deoarece **ar distorsiona ordinea juridică și ar compromite autoritatea legislativă a statului, ar afecta securitatea raporturilor juridice și chiar securitatea națională, dacă s-ar admite posibilitatea revenirii, după o perioadă de timp, la actele consumate, reieșind din interese politice sau personale de moment**.

13. În așa mod, generalizăm, că sintagma vizată si in ansamblu normele mentionate, alin. (1) art. 216 si art. 217 Cod civil, sufera de calitate, imprevizibilitate si neclaritate, la constructia lor fiind ignorate standardele, ce se refera la tehnica legislativă, la regulile lingvistice si alte imperative, prevazute de Legea nr. 780 din 27.12.2001, privind actele legislative. Aceste norme nu respectă condițiile legalității, accesibilității și preciziei, nefiind pasibile a fi opozabile tuturor subiectelor de drept, nu sunt nici corespunzatoare tratatelor internaționale, la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, implicit nu corespund dispozițiilor constituționale și nu sunt în concordanță cu cadrul juridic existent. De altfel, in viziunea noastră, la elaborarea și adoptarea normelor legale vizate nu s-au respectat mai multe principii din cele ce urmeaza, fiind imposibil a le respecta si la aplicarea acestora, or normele in referință nu se subordoneaza coerenței, consecvenței și echilibrului între reglementările concurente, consecutivității, stabilității și predictabilității, și in consecință nu sunt nici accesibile.

13.1. În aceiasi ordine de idei mentionam, ca neavind calitatea corespunzatoare, normele vizate, vin în contradicție si cu prevederile art. 4 din Constituție, fiind afectat si dreptul consfintit de art. 23 din Constituție, conform

căruia, Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și **face accesibile toate legile și alte acte normative.**

13.2. În susținerea tezelor invocate menționăm, că **statul de drept**, trebuie să se fundamenteze pe principiul **legalității**, care stă la baza principiului preeminenței dreptului, prevăzut la art. 1 al Convenției în coroborare cu Preambulul Convenției. Problema legalității procesului, inclusiv civil și penal, a fost expusă în **articolele 11, 12 și 24 a** Avizului nr.11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), conform căruia, Hotărârile judecătorești se bazează pe legile adoptate de Parlament, care ca **surse ale dreptului**, stabilesc nu numai drepturile de care dispun justițiabilii și acțiunile pedepsite de legea penală, ci definesc de asemenea cadrul procedural în care se iau hotărârile judecătorești și ... **felul cum vor fi soluționate cauzele**, care vor fi promovate în fața instanțelor, iar **pentru a ajunge la o hotărâre de calitate**, acceptată atât de justițiabil, cât și de societate, este nevoie **de o procedură clară, transparentă și conformă cu cerințele CEDO**, pentru a se asigura că **judecătorii sunt în măsură să le aplice prin hotărâri judecătorești de calitate.**

13.3. Din contra, lipsa unei proceduri clare și distincte generează abuzuri și privează partea vulnerabilă de elementarele drepturi și garanții, cu care ar trebui să fie abilitați justițiabilii, astfel fiind îngrădit grav și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, garantat de art. 53 din Constituție.

14. Este de menționat, că în Hotărârile sale, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a reținut, că în virtutera garanțiilor constituționale, cadrul **legal național trebuie să fie compatibil** cu Convenția Europeană și cu jurisprudența Curții Europene. Or, prin *Hotărârea nr.55 din 14 octombrie 1999 privind interpretarea unor prevederi ale articolului 4 din Constituția Republicii Moldova*, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a statuat, cu valoare de principiu, că „această prevedere comportă consecințe juridice, presupunând, mai întâi, că organele de drept, inclusiv Curtea Constituțională [...], sunt în drept să aplice în procesul examinării unor cauze concrete normele dreptului internațional [...], acordând, în caz de neconcordanță, prioritate prevederilor internaționale”.

14.1. În aceeași ordine de idei, în Hotărârea nr. 10 din 16 aprilie 2010 pentru revizuirea Hotărârii Curții Constituționale nr. 16 din 28 mai 1998 „Cu privire la interpretarea art.20 din Constituția Republicii Moldova” în redacția Hotărârii nr. 39 din 9 iulie 2001, Curtea Constituțională a menționat că „*practica jurisdicțională internațională [...] este obligatorie pentru Republica Moldova, ca stat care a aderat la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*”.

14.2. În Hotărârea Curții Constituționale nr. 8 din 20.05.2013, Înalta Curte a menționat că, legalitatea, ca principiu de bază a statului de drept presupune conformitatea normei sau a actului de procedură, privind edictarea normelor juridice. Comportamentul legal vizează atât activitatea de legiferare a Parlamentului, cât și stabilirea normelor interne de organizare și funcționare, care au o conexiune directă cu procesul legiferării.

14.3. Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 14 din 27.05.2014 (§§ 78-84), Înalta Curte a reținut că legea ... *constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară, concisă și precisă:*

79. În *Raportul Comisiei de la Veneția privind preeminența dreptului (adoptat la cea de-a 86-a sesiune plenară, 25-26 martie 2011) s-a stabilit:* „47. Parlamentul nu poate deroga de la drepturile fundamentale, adoptând texte ambigue de legi. Cetățenii trebuie să se **bucure de o protecție juridică esențială în fața statului și instituțiilor sale.**”

80. Curtea menționează că, potrivit articolului 23 din Constituție, *statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, făcând accesibile în acest sens toate legile.*

81. În *jurisprudența sa*, Curtea Europeană a menționat, că persoana este în drept să cunoască, în termeni foarte clari, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze responsabilitatea penală (cauza *Kokkinakis vs. Grecia* din 25 mai 1993). ...*Judecătorul poate să precizeze anumite elemente..., dar nu să le modifice, în detrimentul acuzatului, iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist (cauza X. vs. Regatul Unit din 7 mai 1982).*

84. *Formulele generale și abstracte într-un caz concret pot afecta funcționalitatea legii, aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce ar denatura principiul calității legii.*

14.4. Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 13 din 15.05.2015 (§§ 105-109), Înalta Curte a reiterat, că: „105. ... articolul 23 alin. (2) din Constituție pune în sarcina statului obligația de a face accesibile toate legile și actele normative. Deși articolul 23 din Constituție cuprinde expres doar criteriul de accesibilitate și claritate al legii, Curtea, prin *jurisprudența sa*, a reținut că normele adoptate de autoritățile publice urmează a fi și suficient de precise și previzibile.

106. ... reține, că potrivit *jurisprudenței Curții Europene:* „O normă este accesibilă și previzibilă numai atunci, când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-o normă. [...] legea trebuie să fie accesibilă într-un mod adecvat: cetățeanul trebuie să aibă un indiciu adecvat, în circumstanțe concrete, asupra reglementărilor legale aplicabile [...]” (cauza *Silver vs Regatul Unit*, hotărârea din 25 martie 1983).

107. Totodată, în *jurisprudența sa* Curtea Europeană a statuat că: „[...] odată ce statul adoptă o soluție,

aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență pentru a evita pe cât este posibil insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiectele de drept vizate de către măsurile de aplicare a acestei soluții [...]” (cauza Păduraru vs România, hotărârea din 1 decembrie 2005).

108. ... orice act normativ trebuie să respecte principiile și normele constituționale, precum și exigențele de tehnică legislativă, menite să asigure claritatea, previzibilitatea, predictibilitatea și accesibilitatea actului. Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă, să prevadă elementele ce disting particularitățile lor.

109. ... prin reglementările de tehnică legislativă, legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvată ale fiecărui act normativ. Respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară”.

15. În susținerea celor relatate mai amintim, că prin Hotărârea nr. 19 din 3 iulie 2018 PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE a articolului 178 alin. (3) din Codul de procedură penală (obligația de a nu părăsi țara) (Sesizarea nr. 63g/2018), Curtea Constituțională reține, că:

51. ... pentru a corespunde celor trei criterii de calitate (accesibilitatea, previzibilitatea și claritatea), norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei într-o anumită situație, persoana poate pretinde în mod justificat că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o asemenea interpretare, norma care nu corespunde criteriilor clarității este contrară articolului 23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile.

52. În acest context, Curtea reține, că conținutul actului normativ trebuie să-i permită persoanei interesate să prevadă în mod rezonabil conduita pe care trebuie să o adopte, claritatea și previzibilitatea fiind elemente sine qua non ale constituționalității unei norme.

V. Prevederi relevante din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

În baza hotărârii menționate, Curtea Constituțională a hotărât:

în sensul art. 135 alin.(1) lit. a) și g) coroborat cu art.20, 115, 116 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții:

- 1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin.1 lit.a) din Constituție;
- 2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- 3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- 4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

-Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea hotărârii, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a art. 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție.

V-I. Prevederi relevante din Constituția Republicii Moldova:

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobîndită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobîndirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.

Articolul 53

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvîrșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Articolul 54

Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

V-II. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului:

Preambul

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei,
...hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de același spirit și având un patrimoniu comun de idealuri și de tradiții politice, de respect al libertății și de preeminență a dreptului, să ia primele măsuri menite să asigure garantarea colectivă a anumitor drepturi enunțate în Declarația Universală, au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1

Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei Convenții:

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî, fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori a securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

Articolul 13

Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

V-III. Prevederi relevante ale Codului civil

Articolul 216. Actele juridice nule și anulabile

(1) Actul juridic este nul în temeiurile prevăzute de prezentul cod (nulitate absolută).

Articolul 217. Nulitatea absolută a actului juridic

(1) Nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu.

(2) Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părți a actului lovit de nulitate.

(3) Acțiunea în constatare a nulității absolute este imprescriptibilă.

VI. EXPUNEREA CERINTELOR AUTORULUI SESIZĂRII:

Pornind de la cele expuse considerăm că sintagma, *Instanța de judecată o invocă din oficiu* din alin. (1) art. 217 Cod civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002 (Publicat la 22.06.2002 în Monitorul Oficial Nr. 82-86, art nr. 661) cu modificările ulterioare, nu fac o claritate și nu acordă garanții suficiente contra abuzului, de aceea nu corespund prevederilor articolelor 4, 23, 46, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova, respectiv în coformitate cu alineatul (1) litera a) articolul 135 din Constituția Republicii Moldova, litera a) alineatul (1) articolul 4 al Legii cu privire la Curtea Constituțională și litera a), alineatul (1) articolul 4 din Codul jurisdicției constituționale;

SOLICITĂM:

1. Primirea spre examinare a prezentei sesizări și includerea ei pe ordinea de zi a Curții Constituționale.

2. Exercițarea controlului constituționalității sintagmei, *Instanța de judecată o invocă din oficiu* din alin. (1) art. 217 Cod civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002 (Publicat la 22.06.2002 în Monitorul Oficial Nr. 82-86, art nr. 661) cu modificările ulterioare, în vederea corespunderii prevederilor articolelor 4, 23, 46, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

VII. DOCUMENTELE ANEXATE:

Anexă: materialele relevante ale cauzei civile.

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declarăm pe onoare ca informațiile care figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte și corespund convingerii personale și libertății de exprimare.

Autorul sesizării

Avocatul Gheorghe Malic



Î N C H E I E R E

01 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău

având în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Panov Ana

Judecătorii

Marina Anton și Vitalie Cotorobai

grefier

Pleșca Zoia

examinând în ședință publică chestiunea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. "Agropiese T.G.R. Grup" către Î.S. "Cadastru", intervenienți accesorii, S.R.L. "Clasic" S.V., S.R.L. "Easy Leasing" privind contestarea actului administrativ, împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Central din 26 ianuarie 2018, prin care acțiunea a fost admisă parțial.

c o n s t a t ă :

La data de 23.06.2017, reclamanta S.R.L., "Agropiese TGR Grup" s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către Î.S., "Cadastru", ulterior înlocuită cu succesorul ei în drepturi Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, intervenienți accesorii S.R.L., "Clasic SV" și S.R.L., "Easy Leasing" prin care a solicitat:

- contestarea actului administrativ,
- compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Central din 26 ianuarie 2018:

- s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă S.R.L., "Agropiese TGR Grup" către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, intervenienți accesorii S.R.L., "Clasic SV" și S.R.L., "Easy Leasing" cu privire la contestarea actului administrativ, compensarea cheltuielilor de judecată,
- s-a anulat decizia Î.S., "Cadastru" (în prezent Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”) din 15.07.2016 privind intabularea dreptului de proprietate asupra construcției comerciale, amplasată în mun. Chișinău, sect. Botanica, șos. Muncești 271, pe numele S.R.L., "Clasic SV",
- s-a anulat decizia Î.S., "Cadastru" (în prezent Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”) din 28.09.2016 privind intabularea dreptului de proprietate asupra construcției comerciale, amplasată în mun. Chișinău, sect. Botanica, șos. Muncești 271, pe numele S.R.L. "Easy Leasing",
- s-a obligat I.P., "Agenția Servicii Publice" să rectifice prin radieră înscrisurile din Registrul bunurilor imobile privind drepturile reale ale S.R.L. "Easy Leasing" și S.R.L., "Clasic SV" asupra construcției comerciale, amplasată în mun. Chișinău, sect. Botanica, șos. Muncești 271,
- în rest acțiunea în partea încasării cheltuielilor de judecată a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 13 februarie 2018, S.R.L., "Clasic SV" a contestat cu apel hotărârea instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral.

La data de 15 februarie 2018, I.P., "Agenția Servicii Publice" a contestat cu apel hotărârea instanței de fond, solicitând casarea parțială a acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte de respingere a acțiunii.

La 26 februarie 2018, S.R.L. "Easy Leasing" a contestat cu apel hotărârea instanței

de fond, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii înaintate.

În cadrul sedinței de judecată din data de 01.11.2018, reprezentantului apelantei/intimatei S.R.L. "Clasic" S.V., Gheorghe Malic a solicitat prin demers ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.217 alin. (1) Cod civil, publicat la 22.06.2002 în Monitorul Oficial nr. 82-86, nr.661, cu modificările ulterioare, în sensul corespunderii acesteia cu articolele 4, 23, 46, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova, potrivit cărora **"nulitatea absolută a actului juridic instanța de judecată o invocă din oficiu"** nr. 1107 din 06.06.2002, prevede ce în opinia acestuia contravine Constituției Republicii Moldova și urmează a fi declarată neconstituțională.

La 01.11.2018 reprezentantul apelantei/intimate, Gheorghe Malic a depus în instanța de apel proiectul sesizării Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate, înaintată în temeiul art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, cu obiectul sesizării sus-indicat.

Reprezentantul apelantei S.R.L., "Clasic SV", Gonța Oleg a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.217 alin. (1) Cod civil în sensul corespunderii acestora cu articolele 4, 23, 46, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Reprezentantul apelantei/intimate S.R.L. "Easy Leasing", avocatul Sârbu Iulia, a solicitat respingerea demersului de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

Reprezentantul apelantei I.P., "Agenția Servicii Publice" în ședința instanței de apel nu s-a prezentat din motive necunoscute, deși a fost înștiințată despre locul, data și ora examinării pricinii, din care considerente, în temeiul art. art. 100 alin. (3), 102 alin. (4/1) și 379 alin. (1) CPC, Colegiul a dispus soluționarea cesiunii privind ridicarea a excepției de neconstituționalitate în absența acesteia.

Reprezentantul intimatei S.R.L., "Agropiese TGR Grup", avocatul Tărăță Andrei a solicitat respingerea demersului de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

Audiind reprezentanții părților, examinând materialele cauzei, Colegiul Civil consideră necesar de a admite demersul de ridicare a excepției de neconstituționalitate din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) și g) al Constituției R. Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Potrivit dispozițiilor art.12¹ CPC privind ridicarea excepției de neconstituționalitate:

(1) **În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.**

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) **excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia** ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile

contestate.

(3) **ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac** și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.

(4) dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

În ședința de judecată s-a constatat că la data de 23.06.2017, reclamanta S.R.L., „Agropiese TGR Grup” s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către Î.S., „Cadastru”, ulterior înlocuită cu succesorul ei în drepturi Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, intervenienți accesorii S.R.L., „Clasic SV” și S.R.L., „Easy Leasing” prin care a solicitat:

- contestarea actului administrativ,
- compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Central din 26 ianuarie 2018:

- s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă S.R.L., „Agropiese TGR Grup” către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, intervenienți accesorii S.R.L., „Clasic SV” și S.R.L., „Easy Leasing” cu privire la contestarea actului administrativ, compensarea cheltuielilor de judecată,
- s-a anulat decizia Î.S., „Cadastru” (în prezent Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”) din 15.07.2016 privind intabularea dreptului de proprietate asupra construcției comerciale, amplasată în mun. Chișinău, sect. Botanica, șos. Muncești 271, pe numele S.R.L., „Clasic SV”,
- s-a anulat decizia Î.S., „Cadastru” (în prezent Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”) din 28.09.2016 privind intabularea dreptului de proprietate asupra construcției comerciale, amplasată în mun. Chișinău, sect. Botanica, șos. Muncești 271, pe numele S.R.L. „Easy Leasing”,
- s-a obligat I.P., „Agenția Servicii Publice” să rectifice prin radiere înscrisurile din Registrul bunurilor imobile privind drepturile reale ale S.R.L. „Easy Leasing” și S.R.L., „Clasic SV” asupra construcției comerciale, amplasată în mun. Chișinău, sect. Botanica, șos. Muncești 271,
- în rest acțiunea în partea încasării cheltuielilor de judecată a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 13 februarie 2018, S.R.L., „Clasic SV” a contestat cu apel hotărârea instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral.

La data de 15 februarie 2018, I.P., „Agenția Servicii Publice” a contestat cu apel hotărârea instanței de fond, solicitând casarea parțială a acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte de respingere a acțiunii.

La 26 februarie 2018, S.R.L. „Easy Leasing” a contestat cu apel hotărârea instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii înaintate.

În cadrul ședinței de judecată din data de 01.11.2018, reprezentantului apelantei/intimatei S.R.L. „Clasic” S.V., Gheorghe Malic a solicitat prin demers ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.217 alin. (1) Cod civil, publicat la 22.06.2002 în Monitorul Oficial nr. 82-86, nr.661, cu modificările ulterioare, în sensul corespunderii acesteia cu articolele 4, 23, 46, 53 și 54 din Constituția Republicii

Moldova, potrivit căroră "nulitatea absolută a actului juridic instanța de judecată o invocă din oficiu" nr. 1107 din 06.06.2002, prevedere ce în opinia acestuia contravine Constituției Republicii Moldova și urmează a fi declarată neconstituțională.

La 01.11.2018 reprezentantul apelantei/intimate, Gheorghe Malic a depus în instanța de apel proiectul sesizării Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate, înaintată în temeiul art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, cu obiectul sesizării sus-indicat.

Raportând aceste dispoziții la circumstanțele speței, Colegiul conchide că acesta nu este îndreptățit de a se expune asupra temeiniciei sesizării Curții Constituționale înaintate de către reprezentantul apelantei/intimate, Gheorghe Malic, instanța de apel reținând doar faptul că există incertitudine privind constituționalitatea prevederilor legale invocate ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, excepția este ridicată de către reprezentantul apelantei care este parte la proces, condiții în care în temeiul dispozițiilor art.12¹ CPC instanța de judecată, urmează să sesizeze Curtea Constituțională..

Din aceste considerente, Colegiul conchide că odată ce reprezentantul apelantei este îndreptățit de a sesiza Curtea Constituțională, iar sesizarea acesteia adresată Curții urmează a fi expediată acesteia de către instanța de apel, Colegiul conchide că în speță urmează a fi admis demersul reprezentantului intimatei cu expedierea sesizării Curții Constituționale înaintate de către reprezentantul apelantei/intimate, Gheorghe Malic privind excepția de neconstituționalitate.

În conformitate cu art.12¹ CPC, art.art.269-270 CPC, Colegiul Civil

d i s p u n e:

Se admite demersul reprezentantului apelantei/intimatei S.R.L."Clasic"S.V., Gheorghe Malic.

Se ridică excepția de neconstituționalitate în pricina civilă la cererea de apel depusă Universitatea de Stat din Moldova, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L."Agropiese T.G.R. Grup" către Î.S. "Cadastru", intervenienți accesorii, S.R.L."Clasic"S.V., S.R.L."Easy Leasing" privind contestarea actului administrativ cu expedierea sesizării privind excepția de neconstituționalitate în adresa Curții Constituționale.

Încheierea poate nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul
Judecătorii

(Semnătură)
(Semnătură)
(Semnătură)

Panov Ana

Marina Anton

Vitalie Cotorobai

copia corespunde originalului

Judecător (Semnătură)